

черт успешного отечественного предпринимателя были определены наиболее значимые составляющие успешного предпринимательства такие социально-психологические качества как: мотивация достижения, психологическая гибкость, готовность рисковать, позитивное мышление. Обобщение обработанных качеств необходимых для делового человека-предпринимателя позволило автору выделить собственные качества формирования деятельности предпринимателей с выделением в ней общих и психологических составляющих.

Ключевые слова: предприниматель; предпринимательство; профессионализм; успешный предприниматель; экономическая культура предпринимателя.

Khondoka T.A., Petrovskaya I.P.

FORMATION COMPETENCIES PRIVATE OWNER

This article discusses aspects of training specialists entrepreneurship, including the development of entrepreneurial culture and an entrepreneur in Ukraine that meet specific requirements. Considered likely targets and conditions to succeed in business, an important component of professionalism in the field. The study of social and psychological characteristics and disclosure of specific socio-psychological traits of successful domestic entrepreneurs was determined the most important components of a successful business such socio-psychological qualities as achievement motivation, psychological flexibility, willingness to take risks, positive thinking. Synthesis processed qualities required for the businessman-entrepreneur allowed the authors to highlight their quality formation of entrepreneurs with the release of her general and psychological components.

Keywords: entrepreneur; business; professional; successful businessman; entrepreneur economic culture.

Хринюк О.С.

к.е.н., доцент НТУУ «КПІ»

Ковальська І.В.

студентка ФММ НТУУ «КПІ»

ЧИННИКИ ЕФЕКТИВНОЇ ПОЛІТИКИ ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА

У поданій статті висвітлено чинники управління політикою енергозбереження та енергоефективності промислових підприємств. Визначено поняття «енергетична ефективність промислового

підприємства». Наведено класифікацію чинників ефективної політики енергозбереження та енергоефективності.

Ключові слова: політика енергозбереження та енергоефективності, промислове підприємство, енергетична ефективність.

Постановка проблеми. Проблема енергозбереження та енергоефективності є актуальною сьогодні на промислових підприємствах країни і набуває теоретичного та прикладного значення.

Актуальність управління ефективною політикою енергозбереження та енергоефективності промислових підприємств обумовлюється постійним збільшенням енергетичних потужностей та обсягів споживання енергоресурсів з причин поглиблення процесів механізації та електрифікації виробництва; високим рівнем питомого енерговикористання при виконанні технологічних операцій через застосування енерговитратних технологій, неоптимальне завантаження потужної енергонасиченої техніки, недостатній рівень кваліфікації персоналу; зростанням цін на енергоресурси до світового рівня у світлі переходу до ринкових методів господарювання і лібералізації цін.

В наш час дослідження даної проблеми здійснюється в основному на макроекономічному рівні. В зв'язку з цим виникає необхідність обґрунтування питання управління політикою енергоефективності та енергозбереження на рівні економіки підприємства та визначення методів її оцінки, пов'язаних з виявленням резервів скорочення енерговитрат промисловим підприємством-споживачем.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемам управління політикою енергозбереження та енергоефективності держави присвячені роботи вітчизняних та зарубіжних науковців: Микитенко В.В. [1], Суходолі О.М. [2], Шапота Д.В. [3], Лір В. Е [4] та ін. Питання у даному напрямі, але уже більше на мікрорівні досліджували у своїх працях такі автори як Толбатов В. А. [5], Нікіфоров Г. В. [6], Гофман І. В. [7] та ін.

Мета статті. В сучасних умовах на вітчизняних промислових підприємствах відсутні методи об'єктивної оцінки ефективності політики енергозбереження та енергоефективності. Причиною цього є неповнота і недостовірність інформації по даному питанню через специфічність проблеми, неглибокий аналіз економічного змісту та неоднозначність тлумачення поняття «енергетична ефективність промислового підприємства». Тому, в даній статті ставиться завдання визначити основні чинники ефективної політики енергозбереження та енергоефективності промислових підприємств.

Виклад основного матеріалу. Політика енергозбереження та енергоефективності промислового підприємства полягає у створенні комплексу заходів із забезпечення енергетичної ефективності життєдіяльності підприємства.

Енергетична ефективність промислового підприємства – характеристика, що відображає відношення корисного ефекту від використання енергетичних ресурсів (ЕР) до затрат, здійснених з ціллю отримання такого ефекту стосовно продукції, технологічного процесу, юридичної особи, індивідуального підприємця.

Традиційно завдання енергогосподарства як допоміжної ділянки виробництва спрямовані на забезпечення всіх залежних від нього умов для виконання планів підприємства. Основними з них є забезпечення надійного і якісного енергопостачання підприємства, забезпечення максимальної економії палива та енергії, повне використання потужності енергоустановок і пропускнуєї спроможності енергетичних мереж [1].

Ефективність політики енергозбереження та енерговикористання характеризується динамікою відповідних показників. І для того, щоб її оцінити на підприємстві, необхідно, насамперед, визначити чинники, що будуть впливати на зміну цього споживання [2].

Під чинником ефективної політики енергозбереження та енергоефективності розуміються дії (комплекс аналогічних за своєю спрямованістю заходів), які є причиною зміни стану основних елементів виробництва (зміни стану техніки, технології, організації виробництва, праці і управління, кваліфікаційного складу працюючих і поліпшення їх використання) і, як наслідок, позитивних або негативних змін показників енергоспоживання. Всі чинники, що визначають рівень розвитку політики енергозбереження та енергоефективності поділяються на зовнішні і внутрішні по відношенню до підприємства-споживача (див. табл. 1) [4].

Одним із найбільш значних і таких, що прямо впливають на обсяг споживання енергії, є такий внутрішній чинник, як зміна обсягу виробництва окремих видів продукції. При збільшенні кількості виробленої продукції частіше усього збільшується і кількість спожитих ЕР. Однак, це характерно не для усіх випадків. Вплив даного чинника не можна розглядати окремо від чинника «структура виробленої продукції». При збільшенні виробництва менш енергоємної продукції величина основного показника споживання енергії – енергоємності – зменшиться, а при значних структурних змінах може зменшитися і кількість споживаних ЕР.

Наступним внутрішнім чинником, що здійснює значний вплив на обсяг споживання енергії є структура споживаних енергоносіїв. Тут найбільш важливе значення має їх ефективність, що залежить, насамперед, від якості енергії. При поліпшенні якості енергоресурсів зменшується кількість відходів і, відповідно, зменшується загальне їх споживання. Величезне значення має і підвищення рівня використання вторинних енергетичних ресурсів. Великого впливу на обсяг споживання ЕР надає має і технічний рівень виробництва, що обумовлюється цілим комплексом складових. Сюди, насамперед, потрібно віднести наявність досконалих енергозберігаючих технологій і сучасного устаткування.

Класифікація чинників ефективної політики енергозбереження та енергоефективності [4]

Чинники політики енергозбереження та енергоефективності	Внутрішні чинники	Комплексні	Часткові
		Підвищення технічного рівня виробництва підприємства	Впровадження нової енергозберігаючої техніки; впровадження нових енергозберігаючих технологій; удосконалення діючої техніки і технологій; поліпшення якості енергоресурсів, вибір параметрів енергоносіїв; впровадження енергоефективних енергоносіїв
Підвищення технічного рівня виробництва підприємства	Оптимізація структури споживання енергоресурсів; оптимальний розподіл енергетичних навантажень; використання вторинних енергетичних ресурсів; удосконалення нормування, обліку і контролю за витратами енергії; удосконалення системи економічного стимулювання раціонального використання енергії		
Удосконалення організації виробництва і праці підприємства	Поліпшення організації й структури виробництва; максимальне завантаження енергоспоживаючого устаткування; зміна обсягу виробництва окремих видів продукції; скорочення витрат від браку; удосконалення організації та підвищення якості ремонтів енергоспоживаючого устаткування		
Зовнішні чинники	Удосконалення законодавчого регулювання споживання енергії; посилення впливу органів Держнагляду за споживанням енергії; посилення ринкового впливу; посилення соціального і екологічного значення економії енергії; безперебійність енергопостачання		

Вплив на обсяг споживання ЕР здійснює і система управління цим споживанням, де важливу роль відіграє нормування, планування й обліку ЕР. Велике значення також має й особиста зацікавленість працівників в економії енергії, а тому одним із чинників буде наявність системи економічного стимулювання раціонального використання ЕР та ефективної політики енергозбереження та енерговикористання.

Всі перераховані вище чинники можна віднести до внутрішніх, тобто таких, зміна яких у значній мірі обумовлена поточною та довгостроковою політикою енергозберігання та енергоефективності промислового підприємства.

Існує також група зовнішніх чинників. До зовнішніх відносяться чинники, що не залежать від діяльності розглянутого підприємства. Вони розділяються в залежності від рівня управління промисловістю і характеру впливу на обсяг споживання енергії [3].

У залежності від рівня управління промисловістю зовнішні чинники поділяються на:

- 1) народногосподарські чинники, що функціонують в рамках народного господарства або кількох його галузей;
- 2) галузеві чинники – у рамках галузі;
- 3) регіональні чинники – у рамках району, міста, області.

Всі фактори і зовнішні, і внутрішні тим або іншим способом впливають на ефективність політики енергозбереження та енергоефективності. У залежності від характеру цього впливу їх можна розділити на дві групи: екстенсивні й інтенсивні. Інтенсивний і екстенсивний шляхи підвищення ефективності енергоспоживання утворюються системою внутрішніх і зовнішніх, стосовно підприємства, комплексних і часткових факторів [5]. Особливої уваги потребує група інтенсивних факторів. Вони виникають та формуються, зокрема, в результаті дій, пов'язаних з застосуванням якісно нових, більш досконаліх способів використання енергії.

Висновки. Встановлено, що для того, щоб оцінити ефективність політики енергозбереження та енерговикористання на підприємстві, необхідно визначити чинники, що будуть впливати на її зміну. Для її покращення необхідно враховувати зовнішні та внутрішні чинники.

Список використаних джерел

1. Микитенко В. В. Енергоефективність промислового виробництва / НАН України; Об'єднаний ін-т економіки / О. М. Алимов (відп. ред.) – К., 2004. – 281 с.
 2. Суходоля О. М. Енергоємність валового внутрішнього продукту: тенденції та чинники впливу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://escosys.narod.ru/2003_7/art92.htm.
 3. Шапот Д. В. Методические средства исследования взаимовлияния экономики и ее энергетического сектора / Д. В. Шапот, В. А. Малахов // Открытый семинар «Экономические проблемы энергетического комплекса». – М.: ИНИ РАН, 2000. – 215 с.
 4. Лір В. Е. Економічний механізм реалізації політики енергоефективності в Україні / В. Е. Лір, У. Є. Письменна; НАН України; Ін-т екон. та прогнозів. – К., 2010. – 208 с.
 5. Толбатов В. А. Організація систем енергозбереження на промислових підприємствах / В. А. Толбатов, І. Л. Лебединський, А. Л. Толбатов: Навчальний посібник – Суми: Видавництво СумДУ, 2009. – 195 с.
 6. Никифоров Г. В., Олейников В. К., Заславец Б. И. Энергосбережение и управление энергопотреблением в металлургическом производстве / Г. В. Никифоров, В. К. Олейников, Б. И. Заславец. – М.: Энергоатомиздат, 2003. – 325 с.
 7. Гофман И. В. Нормирование потребления энергии и энергетические балансы промышленных предприятий / И. В. Гофман. – М.: ЭНЕРГИЯ, 1966. – 320 с.
-

Хринюк А.С.

к.э.н., доцент НТУУ «КПИ»

Ковальская И. В.

студентка ФММ НТУУ «КПИ»

ФАКТОРЫ ЭФФЕКТИВНОЙ ПОЛИТИКИ ЭНЕРГОСБЕРЕЖЕНИЯ И ЭНЕРГОЭФФЕКТИВНОСТИ ПРОМЫШЛЕННОГО ПРЕДПРИЯТИЯ

В данной статье показаны факторы управления политикой энергосбережения и энергоэффективности промышленных предприятий. Определено понятие «энергетическая эффективность промышленного предприятия». Приведена классификация факторов эффективной политики энергосбережения и энергоэффективности.

Ключевые слова: политика энергосбережения и энергоэффективности; промышленное предприятие; энергетическая эффективность.

Khryniuk O.S.

candidate of economic sciences, assistant professor NTUU «KPI»

Kovalska I.V.

student FMM NTUU «KPI»

FACTORS EFFECTIVE POLICY OF ENERGY CONSERVATION AND ENERGY EFFICIENCY OF INDUSTRIAL ENTERPRISES

In this article was explained the factors of policy management energy conservation and efficiency of industrial enterprises. The concept of «energy efficiency of industrial enterprises». A classification of factors of effective policy of energy conservation and efficiency.

Keywords: politics of energy saving and energy efficiency; industrial plants; energy efficiency.
